

โรควัณโรค (Tuberculosis)

ระบบการรายงานผู้ป่วยวัณโรคเป็นการรายงานเฉพาะผู้ป่วยรายใหม่ที่มีผลเสมหะบวก (ผู้ป่วยวัณโรคเยื่อหุ้มสมองและวัณโรคอื่นๆ ไม่รวมผู้ป่วยใหม่เสมหะลบและที่รักษาวัณโรคหายแล้วกลับเป็นซ้ำ) ในปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) มีรายงานผู้ป่วยวัณโรครวมทุกชนิด จำนวน 40,588 ราย อัตราป่วย 63.72 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 126 ราย อัตราตาย 0.2 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.31 อัตราป่วยวัณโรครวมทุกชนิดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลงติดต่อกันช่วงละ 4 ปี โดยเพิ่มจาก 48.37 ในปี พ.ศ. 2544 (ค.ศ. 2001) และสูงสุด 63.72 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) จำแนกตามอวัยวะที่เกิดโรคพบวัณโรคปอดสูงสุด ร้อยละ 74.6 อัตราป่วย 47.51 ต่อประชากรแสนคน อัตราตาย 0.16 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.35 รองลงมา วัณโรคที่อวัยวะอื่นๆ ร้อยละ 23.4 คน อัตราป่วย 14.91 ต่อประชากรแสนคน อัตราตาย 0.03 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.17 และวัณโรคเยื่อหุ้มสมอง ร้อยละ 2.0 อัตราป่วย 1.29 ต่อประชากรแสนคน อัตราตาย 0.01 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.61 (รูปที่ 1)

ผู้ป่วยเพศชาย 26,476 ราย เพศหญิง 14,112 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1.9 : 1 อัตราป่วย กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป มีรายงานผู้ป่วยสูงสุดทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - 2553 (ค.ศ. 2006 - 2010) ในปี พ.ศ. 2553 กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 177.81 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 55 - 64 ปี (113.51) กลุ่มอายุ 45 - 54 ปี (78.96) กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี อัตราป่วย (วัณโรคทุกชนิด) มีแนวโน้มสูงขึ้น

Fig. 1 Reported Cases of Tuberculosis per 100,000 Population, by Type of TB and by Year, Thailand, 2001 - 2010

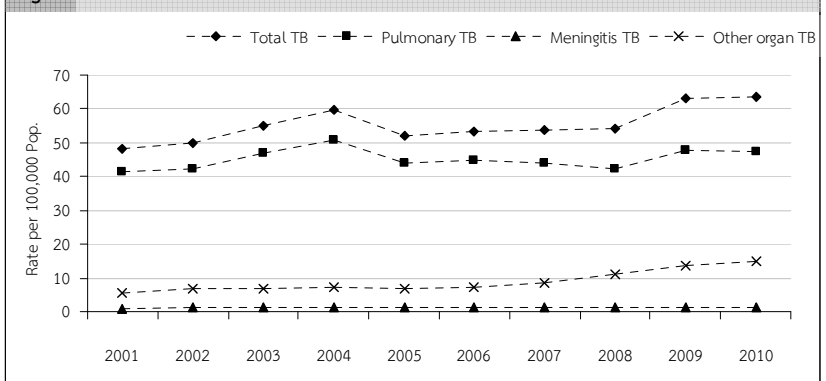


Fig. 2 Reported Cases of Tuberculosis, total(32-34) per 100,000 Population, by Age-group, Thailand, 2006 - 2010

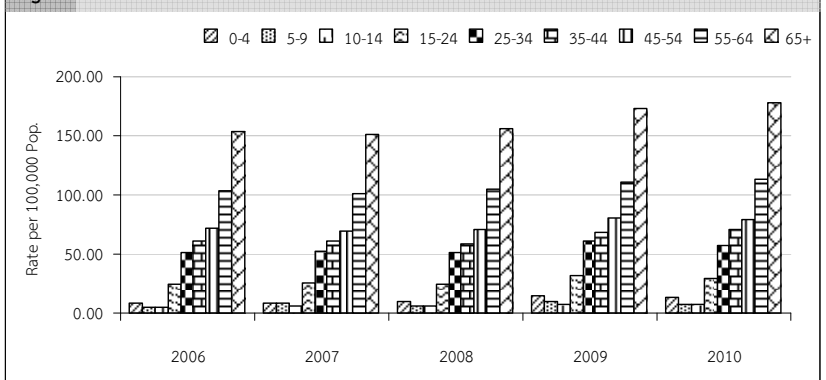


Fig. 3 Reported Cases of Tuberculosis, total(32-34) by Month, Thailand, 2006 - 2010

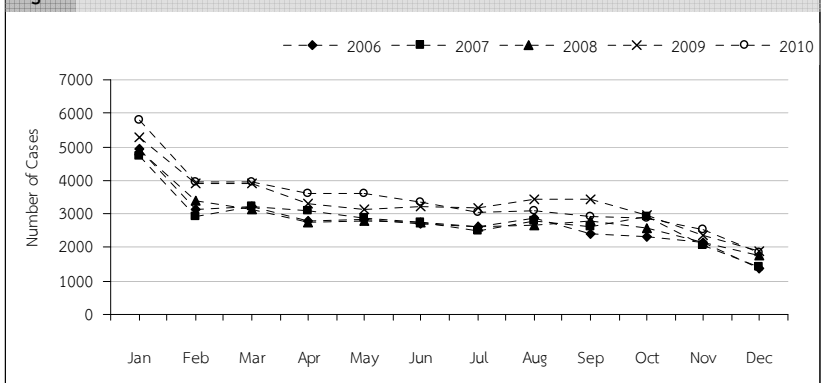
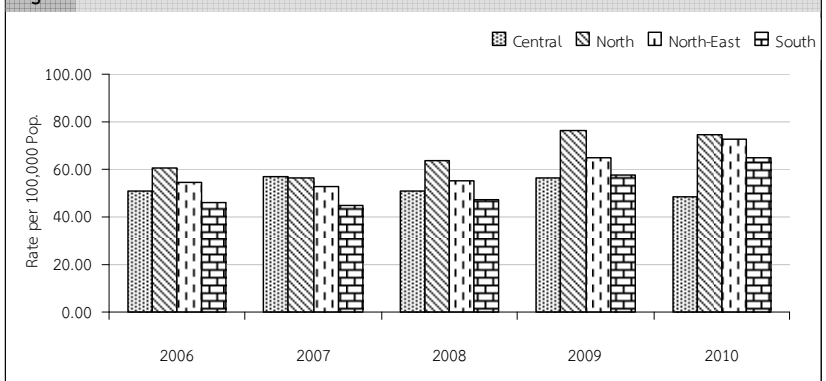


Fig. 4 Reported Cases of Tuberculosis, total(32-34) per 100,000 Population, by Region, Thailand, 2006 - 2010



อย่างชัดเจนจาก 8.24 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2549 (ค.ศ. 2006) เป็น 14.29 ในปี พ.ศ. 2552 และ 13.91 ปี พ.ศ. 2553 (รูปที่ 2) อาชีพที่มีสัดส่วนการรายงานผู้ป่วยวัณโรคทุกชนิด สูงสุดคือ เกษตรกรรม ร้อยละ 31.59 รองลงมา รับจ้าง (30.43) งานบ้าน (6.62) และบุคลากรสาธารณสุข (0.06)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2553 (ค.ศ. 2006 – 2010) พบผู้ป่วยทุกเดือนสูงสุดในเดือนมกราคม รองลงมา กุมภาพันธ์ มีนาคม และแนวโน้มลดลง ต่ำสุดในเดือนธันวาคม (รูปที่ 3) ภาคเหนือมีอัตราป่วยสูงสุดทุกปีตลอดช่วง 5 ปีย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2549 – 2553, ค.ศ. 2006 – 2010) ในปี พ.ศ. 2553 ภาคเหนือ อัตราป่วย 74.37 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (72.46) ภาคใต้ (64.60) และภาคกลาง (48.79) (รูปที่ 4) จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ศรีสะเกษ 209.33 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ พะเยา (155.12) เชียงราย (149.43) พังงา (142.64) สมุทรสงคราม (127.42) (รูปที่ 5) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2553 จังหวัดศรีสะเกษอัตราป่วยสูงอันดับแรกทุกปี และจังหวัดเชียงรายสูงสุด 5 อันดับแรกติดต่อกัน ส่วน

ใหญ่ผู้ป่วยอาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 76.41 เขตเทศบาล (23.59) ผู้ป่วยเข้ารับการรักษารักษาโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 57.83 โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป (34.76) คลินิก/โรงพยาบาลเอกชน (2.55) ประเภทของผู้ป่วยนอก ร้อยละ 78.41 ผู้ป่วยใน (21.58)

สรุป อัตราป่วยวัณโรครวมทุกชนิดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. 2553 พบสูงสุดในรอบ 10 ปี วัณโรคปอดสูงสุด ร้อยละ 74.6 กลุ่มอายุ 0 – 4 ปี มีอัตราป่วย (วัณโรคทุกชนิด) มีแนวโน้มสูงขึ้น พบผู้ป่วยมาก ในเดือนมกราคม – มีนาคม ภาคเหนือยังคงมีอัตราป่วยสูงสุดตลอด 5 ปี และจังหวัดศรีสะเกษมีอัตราป่วยสูงอันดับแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2553

เอกสารอ้างอิง

1. สุริยะ คูหะรัตน์ บรรณาธิการ. นิยามโรคติดต่อ ประเทศไทย 2544. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2544.

ผู้เรียบเรียง

สิริลักษณ์ รังษิงค์

Fig. 5 Reported Cases of Tuberculosis (Total) per 100,000 Population, by Province, Thailand, 2010

